

**Bryssel den 26 maj 2025
(OR. en)**

9393/25

**DEVGEN 74
FIN 555
ACP 30
RELEX 653**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	26 maj 2025
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	7798/25 + ADD 1
Ärende:	Årsrapport 2024 om genomförandet av Europeiska unionens instrument för yttre åtgärder år 2023 – Rådets slutsatser (26 maj 2025)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser om årsrapport 2024 om genomförandet av Europeiska unionens instrument för yttre åtgärder år 2023, som godkändes av rådet vid dess 4099:e möte den 26 maj 2025.

**Årsrapport 2024 om genomförandet av Europeiska unionens instrument för yttre åtgärder
år 2023****Rådets slutsatser**

1. Rådet erinrar om vikten av att stärka EU:s internationella partnerskap i en alltmer oförutsägbar global miljö. EU:s instrument för yttre åtgärder, den europeiska finansiella arkitekturen för utveckling (EFAD) och Global Gateway-strategin är viktiga verktyg för att främja partnerskap som bygger på ömsesidiga intressen och egenansvar inom alla dimensioner av hållbar utveckling och gynna bland annat genomförandet av Agenda 2030 för hållbar utveckling och Parisavtalet. Det ligger också i EU:s strategiska intresse att upprätthålla demokratiska värden, mänskliga rättigheter och internationell rätt, stödja fred och stabilitet och främja EU:s politiska prioriteringar, inbegripet stöd till den regelbaserade och värdebaserade världsordningen med multilateralism som huvudprincip och FN i centrum. På så sätt gagnar EU:s yttre åtgärder EU:s geopolitiska roll och inverkan genom att stärka EU:s strategiska globala räckvidd, och främjar även EU:s konkurrenskraft och ekonomiska säkerhet, till gagn både för EU och dess partner, bland annat genom en Team Europe-strategi.
2. EU:s utvecklingssamarbete och internationella partnerskap är en flerdimensionell insats. Med tanke på det föränderliga internationella läget bör EU vara redo att anpassa och förfina sin strategi för instrumenten för yttre åtgärder, bland annat genom att säkerställa anpassning till EU:s politiska prioriteringar, genom att främja effektiv multilateralism. Med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för Global Gateway bör den privata sektorn involveras ytterligare i utvecklingssamarbetet på lokal nivå i partnerländerna på grundval av ett närmare samarbete mellan EU:s delegationer och EU-medlemsstaternas ambassader.

3. Rådet noterar att EU och dess medlemsstater tillsammans utgör världens största utvecklingspartner (som tillhandahåller 42 % av det globala offentliga utvecklingsbiståndet), världens största handelsblock och en viktig global givare av humanitärt bistånd. Genom en Team Europe-strategi räddar EU och medlemsstaterna liv, lindrar lidande och bidrar till hållbar utveckling, fattigdomsutrotning, minskad ojämlikhet och fred och stabilitet, även genom kopplingen mellan utveckling, humanitärt bistånd och fred, samt till kampen mot klimatförändringarna och förlusten av biologisk mångfald.
4. Rådet betonar att samstämmigheten mellan EU:s utvecklings-, utrikes-, klimat-, ekonomi-, handels-, säkerhets-, försvars- och migrationspolitik, och dess inre politik i vidare bemärkelse, bör främjas i linje med respektive befogenheter och, när så är lämpligt, underlättas genom dess finansieringsinstrument för yttre åtgärder.
5. Rådet välkomnar årsrapporten 2024 om genomförandet av Europeiska unionens instrument för yttre åtgärder år 2023 och de ansträngningar som görs i den för att visa hur EU:s yttre åtgärder bidrar till genomförandet av EU:s politiska prioriteringar. Rapporten täcker de viktigaste aspekterna av EU:s ekonomiska stöd år 2023 till internationella partnerskap, den europeiska grannskapspolitiken, humanitärt bistånd och civilskydd, EU:s utvidgningspolitik, fred, säkerhet och försvar, krishantering och krisberedskap samt stöd till EU:s geostrategiska mål. Rådet uppmanar kommissionen att ytterligare rapportera om de finansierings- och investeringsinsatser som omfattas av garantin för yttre åtgärder, i enlighet med revisionsrättens yttrande 03/2024, och om revisionsrättens rekommendationer i dess rapporter och yttranden. Rådet uppskattar att rapporten offentliggjordes i god tid i enlighet med artikel 41 i förordningen om instrumentet Europa i världen.
6. Rådet understryker rapportens betydelse för öppenheten och ansvarsskyldigheten i fråga om EU:s yttre åtgärder, vilket innebär att väsentlig information därmed tillhandahålls för utövandet av den politiska styrningen. Rådet är medvetet om den viktiga roll som årsrapporterna och det underliggande övervaknings- och utvärderingssystemet spelar för att bedöma EU:s framsteg med genomförandet av Agenda 2030 och Parisavtalet. Rådet understryker vikten av resultatrapportering.

7. Rådet välkomnar rapporteringen om genomförandet av Global Gateway-strategin till stöd för EU:s utvecklingspolitik och andra av EU:s politiska mål och resultaten av den väl samordnade Team Europe-strategin, inbegripet om genomförandet av Team Europe-initiativen. Rådet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att fortsätta att ta upp exempel på Global Gateway-projekt, när så är lämpligt, för att öka synligheten för genomförandet av Global Gateway. Rådet framhåller betydelsen av EU:s samarbete med den privata sektorn, bland annat för att öka investeringarna i hållbar utveckling och stärka EU:s konkurrenskraft. Rådet uppskattar insatserna för att genomföra Global Gateway-strategin, inbegripet godkännandet av flaggskeppsprojekt, det första Global Gateway-forumet och lanseringen av Lobito-korridoren.
8. Rådet uppskattar att rapporten tar upp det stöd som EU fortsatte att tillhandahålla för att hantera konsekvenserna av Rysslands oerättigade, oprovocerade och olagliga anfallskrig mot Ukraina, inbegripet stödet till Ukraina och de mest drabbade parterna i dess närhet samt till partnerländer från resten av världen. EU kommer att fortsätta att samarbeta nära med Ukraina och Republiken Moldavien och stödja deras reforminsatser på vägen mot Europa. Rådet betonar att EU:s stöd till andra partnerländer också fortsätter att vara starkt, särskilt vad gäller de minst utvecklade länderna och de mest sårbara och utsatta länderna. Rådet erinrar också om vikten av att humanitärt bistånd ges på ett säkert och obehindrat sätt och i linje med humanitära principer till Gaza, Sudan och andra konfliktdrabbade områden under 2023.
9. Rådet erinrar om partnerskapsstrategins betydelse, varvid egenansvar och regelbunden politisk dialog med partnerländerna betonas. Rådet understryker vikten av toppmötet mellan EU och Celac och toppmötet med västra Balkan för EU:s engagemang i de yttre förbindelserna. Rådet välkomnar Samoa-avtalet¹ som ett sätt att stärka samarbetet om demokrati och mänskliga rättigheter, makroekonomisk stabilitet, ekonomi och handel, grön energiomställning, migration och rörlighet. Rådet välkomnar också samförståndsavtalet om ett strategiskt och övergripande partnerskap mellan Europeiska unionen och Tunisien.

¹ Partnerskapsavtalet mellan Europeiska unionen och dess medlemsstater, å ena sidan, och medlemmarna i Organisationen för stater i Afrika, Karibien och Stillahavsområdet, å andra sidan.

10. Rådet uppskattar att rapporten tar upp EU:s stöd till mänsklig utveckling, särskilt hälsa och utbildning, bekämpning av ojämlikheter, inbegripet bristande jämställdhet, livsmedelstrygghet och nutrition, energi och framväxande utmaningar samt stöd och åtaganden när det gäller klimatrelaterad finansiering och skydd av den biologiska mångfalden. Rådet betonar vikten av att säkerställa att klimatfinansieringen ökas, bland annat genom privat mobilisering, att den tar itu med både begränsning och anpassning och att den når de mest utsatta samhällena, inbegripet de minst utvecklade länderna, små östater under utveckling och kustlösa utvecklingsländer. Rådet noterar att korruption är ett allvarligt hinder för hållbar utveckling och betonar att insatserna mot korruption är avgörande för ökad öppenhet och effektivitet. Rådet erkänner också betydelsen av lokalt egenansvar och noterar att partnerländerna har huvudansvaret för sin utveckling.
11. Rådet välkomnar att migration och tvångsförflyttning uppmärksammas i rapporten och erinrar om vikten av att utforma, finansiera och genomföra EU-initiativ, särskilt när det gäller att hantera irreguljär migration och tvångsförflyttning, inbegripet att ta itu med deras bakomliggande orsaker, stödja värdsamhällen och stärka samarbetet om återvändande, återtagande och hållbar återanpassning samt maximera den reguljära migrationens utvecklingseffekter, i enlighet med nationella befogenheter. Rådet uppmuntrar kommissionen att fortsätta att lyfta fram EU:s stöd för att hantera dessa utmaningar.
12. Rådet uppskattar rapportens fokus på EU:s stöd till partnerländernas digitala omvandling, för vilken säker och tillförlitlig digital infrastruktur är en grundläggande förutsättning. Rådet välkomnar att man uppmärksammar den verksamhet som bedrivs av plattformen Digital4Development (D4D Hub) för att aktivt främja EU:s människocentrerade modell för digital omvandling i partnerländerna och att kommissionen i högre grad uppmärksammar cyberresiliens, kapacitetssuppletering på cyberområdet och artificiell intelligens.

13. Rådet understryker vikten av att övervaka effekterna och av att säkerställa att EU:s externa instrument på ett effektivt sätt uppnår alla mål som fastställs i deras respektive rättsliga ramar och i rådets politiska och strategiska vägledning. Rådet lovordar de ansträngningar som gjorts för att under 2021–2023 nå en andel på 35,5 % när det gäller totala åtaganden om offentligt utvecklingsbistånd till stöd för socialt skydd och mänsklig utveckling, 15,0 % till migration och tvångsförflyttning, 12,9 % till utbildning och 22,1 % till mänskliga rättigheter, demokrati och god samhällsstyrning, samt välkomnar trenden mot en andel på 85 % när det gäller åtgärder som bidrar till jämställdhet. Rådet noterar de framsteg som gjorts avseende de institutionella och strategiska målen i kommissionens tredje EU-handlingsplan för jämställdhet – en ambitiös agenda för jämställdhet och kvinnors egenmakt i EU:s yttre åtgärder, som välkomnades genom ordförandeskapets slutsatser och som återspeglas i årsrapporten. Rådet uppmanar kommissionen att fortsätta sina idoga ansträngningar för att uppnå klimatmålet och G2-målet för jämställdhet inom ramen för instrumentet Europa i världen och att fortsätta att tillhandahålla rådet årliga uppdateringar. Rådet uppmanar kommissionen att i framtida rapporter framhålla uppgifter om alla mål och om EU:s åtgärder i de minst utvecklade länderna.
14. Rådet välkomnar de många olika verktyg och genomförandeförfaranden som föreskrivs genom instrumenten för yttre åtgärder, som en tillgång för EU:s internationella partnerskap. Det gör det möjligt för EU att utforma lämpliga och flexibla svar på globala utmaningar och anta skraddarsyddas och differentierade strategier, vilket stärker EU:s ställning som en pålitlig partner. Rådet erkänner värdet av att arbeta med olika genomförandepartners, bland annat med europeiska institutioner för utvecklingsfinansiering, utvecklingsbyråer och exportkreditinstitut, och att använda sig av ett brett spektrum av samsamarbetsformer, såsom tekniskt samarbete, kollegiala utbyten, tekniskt stöd, partnersamverkan, budgetstöd, projektstöd, finansiering till det civila samhällets organisationer och lokala aktörer samt blandfinansierings- och investeringsverktyg.
15. Rådet uppskattar den kontinuerliga förbättringen av rapporteringen från kommissionens avdelningar och utrikestjänsten om de konkreta resultaten av EU:s projekt och program, inbegripet resultatbilagorna och de finansiella bilagorna, och den kontinuerliga uppdateringen av övervakningsmekanismen online för Team Europe-initiativen och den gemensamma programplaneringen. Dessutom välkomnar rådet de nya budgetstödsbilagorna och det nya avsnittet om EFAD. Rådet uppmanar kommissionen att inkludera en kort allmän bedömning av läget när det gäller genomförandet av EFAD-färdplanen i nästa rapport.

16. Rådet uppmanar den höga representanten att anmoda EU:s delegationer att fullt ut utöva sin samordnande roll för Team Europe genom att nära involvera såväl representerade som icke-representerade medlemsstaters ambassader.
17. Rådet betonar behovet av att fortsätta att stärka kommunikationsverksamheten, inbegripet genom nära samordning på partnerlandsnivå mellan Eudels och medlemsstaternas ambassader, samtidigt som landsspecifika och regionala särdrag återspeglas. Rådet välkomnar anordnandet av politiska uppdrag på hög nivå i ett Team Europe-format som bidrar till EU:s och dess medlemsstaters synlighet som trovärdiga och tillförlitliga partner för hållbar utveckling. Rådet stöder också verksamhet för att motverka utländsk informationsmanipulering och inblandning, inbegripet desinformation.
18. Rådet välkomnar ansträngningarna för att främja lika möjligheter och uppfylla tillgänglighetskraven för personer med funktionsnedsättning, i linje med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.
19. Rådet efterlyser en gemensam diskussion om rapportens format framöver i syfte att förbättra tillgången till uppgifter i god tid, underlätta kommunikationen om resultaten och samtidigt bibehålla rapportens viktiga roll när det gäller att tillhandahålla ansvarsskyldighet. I detta avseende understryker rådet också vikten av att uppgifterna är jämförbara under årens lopp.
